

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสาร ความรู้ และทัศนคติต่อการเสนอข่าวต่างประเทศทางสื่อมวลชนของประชาชนในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารต่างประเทศทางสื่อมวลชน คือ หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร รวมทั้ง เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ด้านข่าวต่างประเทศ และทัศนคติเกี่ยวกับข่าวต่างประเทศกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวต่างประเทศทางสื่อมวลชนของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ 3 ประการ คือ

1. ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มี เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน จะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวต่างประเทศทางสื่อมวลชนแตกต่างกัน
2. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวต่างประเทศทางสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ด้านข่าวต่างประเทศของประชาชนในกรุงเทพมหานคร
3. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวต่างประเทศทางสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับข่าวต่างประเทศของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ คือ

1. เพศ ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีจำนวน 182 คน เพศชาย 118 คน รวม 300 คน
2. อายุ ประชาชนที่อายุระหว่าง 20-30 ปี มีจำนวน 167 คน อายุ 31-40 ปี มีจำนวน 103 คน อายุ 41-50 ปี มีจำนวน 19 คน อายุ 61 ปีขึ้นไป มีจำนวน 7 คน และอายุ 51-60 ปี มี 4 คน รวม 300 คน

3. ระดับการศึกษา ประชาชนจบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปมีจำนวน 187 คน ระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพมีจำนวน 75 คน ชั้น ม.1-ม.6 มีจำนวน 24 คน ชั้น ป.1-ป.6 มีจำนวน 11 คน และไม่เคยเรียนเลย มีจำนวน 3 คน

4. อาชีพ ผู้ที่เป็นข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจมีจำนวนมากที่สุด คือ 118 คน พนักงานบริษัทหรือประกอบวิชาชีพเฉพาะด้านมีจำนวน 97 คน นิสิตนักศึกษา มีจำนวน 49 คน และผู้ประกอบการส่วนตัวหรือค้าขายมีจำนวน 36 คน

5. ฐานะทางเศรษฐกิจ ผู้มีรายได้มากกว่า 9,001 บาท ต่อเดือน มีจำนวน 97 คน รายได้ 6,001-9,000 บาท มีจำนวน 92 คน รายได้ 3,001-6,000 บาท มีจำนวน 77 คน และรายได้น้อยกว่า 3,000 บาท มีจำนวน 34 คน

6. การอ่านหนังสือพิมพ์ ประชาชนที่อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวันมีจำนวนมากที่สุด คือ 161 คน อ่านสัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง จำนวน 69 คน อ่านสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง จำนวน 44 คน และอ่านน้อยกว่าสัปดาห์ละครั้ง จำนวน 26 คน โดยผู้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ครั้งละ 30 นาที-1 ชั่วโมง มีจำนวน 112 คน ครั้งละ 15-30 นาที จำนวน 105 คน ครั้งละมากกว่า 1 ชั่วโมง จำนวน 55 คน และครั้งละน้อยกว่า 15 นาที จำนวน 28 คน ส่วนคอลัมน์บันเทิงมีผู้ชอบอ่านมากที่สุด คือ จำนวน 83 คน คอลัมน์การเมืองจำนวน 62 คน คอลัมน์เศรษฐกิจ จำนวน 43 คน คอลัมน์สังคม กีฬา ต่างประเทศ และอื่น ๆ จำนวน 111 คน

7. การฟังวิทยุ ผู้ที่ฟังวิทยุทุกวันมีจำนวนมากที่สุดคือ 118 คน ฟังสัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง จำนวน 51 คน ฟังน้อยกว่าสัปดาห์ละครั้ง จำนวน 36 คน และฟังสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง จำนวน 35 คน โดยผู้ที่ฟังวิทยุครั้งละ 30 นาที-1 ชั่วโมง มีจำนวนมากที่สุดคือ 97 คน ครั้งละ 1-2 ชั่วโมง จำนวน 80 คน ครั้งละมากกว่า 2 ชั่วโมง จำนวน 76 คน และครั้งละไม่ถึง 30 นาที จำนวน 45 คน ส่วนรายการวิทยุที่มีผู้ชอบฟังมากที่สุดคือ รายการบันเทิง จำนวน 181 คน รายการเกี่ยวกับการเมือง จำนวน 25 คน และรายการต่างประเทศ จำนวน 19 คน รายการเศรษฐกิจ สังคม กีฬา และอื่น ๆ รวมกัน จำนวน 75 คน

8. การดูโทรทัศน์ ผู้ที่ดูโทรทัศน์ทุกวันมีจำนวน 233 คน ดูสัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง จำนวน 33 คน ดูสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง จำนวน 22 คน และดูน้อยกว่าสัปดาห์ละครั้ง มีน้อยที่สุดคือ 12 คน โดยผู้ที่ดูโทรทัศน์ครั้งละมากกว่า 2 ชั่วโมง มีจำนวน 175 คน ครั้งละ 1-2 ชั่วโมง จำนวน 80 คน ครั้งละ 30 นาที-1 ชั่วโมง จำนวน 36 คน และครั้งละไม่ถึง 30 นาที จำนวน 9 คน สำหรับรายการที่มีผู้ชอบดูมากที่สุดคือรายการบันเทิง จำนวน 157 คน รายการเกี่ยวกับการเมือง จำนวน 30 คน รายการกีฬา จำนวน 24 คน รายการเศรษฐกิจ ต่างประเทศ สังคม และอื่น ๆ จำนวน 87 คน

9. การอ่านข่าวต่างประเทศทางหนังสือพิมพ์ ประชาชนที่อ่านหนังสือพิมพ์น้อยกว่า สัปดาห์ละครั้งมีมากที่สุด คือ 103 คน อ่านสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง จำนวน 83 คน อ่านทุกวัน จำนวน 65 คน และอ่านสัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง จำนวน 48 คน โดยผู้ที่อ่านข่าวต่างประเทศครั้งละ 10-20 นาที มีจำนวน 100 คน ครั้งละน้อยกว่า 10 นาที จำนวน 98 คน ครั้งละ 20-30 นาที จำนวน 64 คน และครั้งละมากกว่า 30 นาที จำนวน 33 คน ส่วนหนังสือพิมพ์ที่มีผู้ชอบอ่านข่าวต่างประเทศมากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มีจำนวน 86 คน หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ จำนวน 32 คน หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และมีมติชนมีจำนวนเท่ากัน คือ 27 คน นอกนั้นเป็นหนังสือพิมพ์อื่น ๆ รวมกัน จำนวน 38 คน

10. การฟังข่าวต่างประเทศทางวิทยุ ประชาชนที่ฟังข่าวต่างประเทศทางวิทยุน้อยกว่าสัปดาห์ละครั้งมี 119 คน สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง จำนวน 77 คน ฟังทุกวันจำนวน 66 คน และ สัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง จำนวน 32 คน โดยผู้ที่ฟังข่าวต่างประเทศทางวิทยุน้อยกว่า 10 นาที มีมากที่สุดคือ จำนวน 145 คน ครั้งละ 10-20 นาที จำนวน 73 คน ครั้งละ 20-30 นาที จำนวน 46 คน และครั้งละมากกว่า 30 นาที จำนวน 25 คน ส่วนสถานีวิทยุที่มีผู้ชอบฟังข่าวต่างประเทศมากที่สุดคือ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ของกรมประชาสัมพันธ์ จำนวน 92 คน สถานีวิทยุในสังกัดกองทัพบกจำนวน 26 คน สถานีวิทยุในสังกัดองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยจำนวน 19 คน นอกนั้นเป็นสถานีวิทยุอื่น ๆ รวมกัน จำนวน 28 คน

11. การดูข่าวต่างประเทศทางโทรทัศน์ ประชาชนที่ดูข่าวต่างประเทศทางโทรทัศน์

ทุกวันมีมากที่สุดคือ จำนวน 100 คน คูสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง จำนวน 79 คน คูสัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง จำนวน 66 คน และคูน้อยกว่าสัปดาห์ละครั้งจำนวน 49 คนโดยผู้ที่ดูข่าวต่างประเทศทางโทรทัศน์ ครั้งละ 10-20 นาที มีจำนวน 119 คน ครั้งละ 20-30 นาที จำนวน 67 คน ครั้งละน้อยกว่า 10 นาที จำนวน 63 คน และครั้งละมากกว่า 30 นาที มีน้อยที่สุด คือ 44 คน ส่วนสถานีโทรทัศน์ที่มีผู้ชอบดูข่าวต่างประเทศมากที่สุด คือ สถานีโทรทัศน์ช่อง 7 จำนวน 132 คน ช่อง 5 จำนวน 81 คน ช่อง 3 จำนวน 46 คน และช่องอื่น ๆ อีก 14 คน นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างยังชอบดูข่าวต่างประเทศทางโทรทัศน์มากกว่าการอ่านหนังสือพิมพ์และการฟังวิทยุ กล่าวคือผู้ชอบดูข่าวต่างประเทศทางโทรทัศน์มีจำนวน 217 คน ชอบอ่านหนังสือพิมพ์ 46 คน และชอบฟังวิทยุ 13 คน นอกนั้นชอบดูจากสื่ออื่น เช่น เคเบิลทีวี

12. ระดับความรู้ด้านข่าวต่างประเทศ ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ด้านข่าวต่างประเทศน้อย คือมีจำนวน 139 คน ผู้ที่มีความรู้มากมีจำนวน 88 คน และผู้ที่มีความรู้ปานกลางมีจำนวน 73 คน

13. ทัศนคติเกี่ยวกับข่าวต่างประเทศ ประชาชนที่มีทัศนคติอย่าง เป็นกลางต่อการเสนอข่าวต่างประเทศทางสื่อมวลชนมีมากที่สุดคือ 245 คน ผู้ที่มีทัศนคติในทางบวกและในทางลบ มีจำนวนใกล้เคียงกันคือ จำนวน 30 คน และ 27 คน ตามลำดับ

14. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวต่างประเทศ จากเนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประชาชนเพศชายอ่านข่าวต่างประเทศทางหนังสือพิมพ์มากกว่าประชาชนเพศหญิง แต่ทั้งสองเพศเปิดรับข่าวต่างประเทศทางวิทยุและโทรทัศน์ในปริมาณใกล้เคียงกัน ขณะที่กลุ่มผู้มีอายุ 41-50 ปี เปิดรับข่าวต่างประเทศทางหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ในปริมาณมาก ส่วนประชาชนกลุ่มอายุ 20-30 ปี เปิดรับข่าวต่างประเทศทางสื่อมวลชนทั้ง 3 ประเภทน้อยกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ สำหรับในด้าน การศึกษานั้น ประชาชนที่จบการศึกษา ระดับปริญญาตรีขึ้นไปเปิดรับข่าวต่างประเทศทางหนังสือพิมพ์ มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ และเปิดรับข่าวต่างประเทศจากวิทยุและโทรทัศน์ในปริมาณปานกลาง โดยกลุ่มที่ไม่เคยเรียนเลยเปิดรับข่าวต่างประเทศจากสื่อทั้ง 3 ประเภทในปริมาณน้อย ในด้านอาชีพ ประชาชนที่เป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และกลุ่มผู้มีกิจการส่วนตัว/ค้าขาย เปิดรับข่าวต่างประเทศทาง

หนังสือพิมพ์และวิทยุมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ นอกจากนั้น กลุ่มข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่ยังดู ชาวต่างประเทศทางโทรทัศน์ในปริมาณมากและปานกลาง สำหรับในด้านรายได้นั้น กลุ่มผู้มีรายได้ มากกว่า 9,001 บาทเปิดรับข่าวต่างประเทศทางสื่อมวลชนทั้ง 3 ประเภทมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ โดยผู้ มีรายได้น้อยกว่า 3,000 บาทส่วนใหญ่เปิดรับข่าวต่างประเทศจากสื่อทั้งหมดในปริมาณน้อย

15. ความรู้ด้านข่าวต่างประเทศ จากแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประชาชน เพศชายมีความรู้ด้านข่าวต่างประเทศมากกว่าประชาชนเพศหญิง และผู้มีอายุ 20-30 ปีมีความรู้ ด้านข่าวต่างประเทศน้อยกว่ากลุ่มที่มีอายุสูงกว่า ขณะที่กลุ่มผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปมี ความรู้มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ส่วนในด้านอาชีพนั้น กลุ่มข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความรู้ด้านข่าวต่างประเทศมาก โดยกลุ่มพนักงานบริษัท/วิชาชีพ มีความรู้น้อย สำหรับในด้านราย ใต้ ผู้มีรายได้มากกว่า 9,001 บาทส่วนใหญ่มีความรู้ด้านข่าวต่างประเทศมาก ขณะที่กลุ่มผู้มีรายได้ น้อยกว่า 3,000 บาทและ 3,001-6,000 บาทมีความรู้ที่น้อย

16. ทัศนคติเกี่ยวกับข่าวต่างประเทศ จากแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประชาชนเพศชายมีทัศนคติเกี่ยวกับข่าวต่างประเทศในทางบวกมากกว่าประชาชนเพศหญิง ขณะที่ผู้มีอายุ 51-60 ปี มีทัศนคติต่อข่าวต่างประเทศในทางบวกมากกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ และกลุ่ม ผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปมีทัศนคติในทางบวกมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่า ส่วนในด้านอาชีพนั้น ผู้มีกิจการส่วนตัว/ค้าขายส่วนใหญ่มีทัศนคติเกี่ยวกับข่าวต่างประเทศในทาง บวก และกลุ่มอาชีพอื่น ๆ ส่วนใหญ่มีทัศนคติอยู่เป็นกลาง สำหรับในด้านรายได้ ผู้มีรายได้มาก กว่า 9,001 บาท มีทัศนคติเกี่ยวกับข่าวต่างประเทศในทางบวก เป็นส่วนใหญ่ โดยกลุ่มที่มีรายได้ ต่ำกว่ากลุ่มอื่น ๆ ส่วนใหญ่มีทัศนคติอยู่เป็นกลาง

การทดสอบสมมติฐาน จากผลการวิจัยพอสรุปได้ว่า

1. ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มี เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และฐานะทาง เศรษฐกิจต่างกัน จะมีพฤติกรรมการ เปิดรับข่าวต่างประเทศทางสื่อมวลชนแตกต่างกัน ซึ่งเป็นเป ้าหมายสมมติฐานข้อที่ 1

2. พฤติกรรมการ เปิดรับข่าวต่างประเทศทางสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ด้านข่าวต่างประเทศของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 โดยการอ่านข่าวต่างประเทศทางหนังสือพิมพ์และการดูข่าวต่างประเทศทางโทรทัศน์จะมีอิทธิพลต่อระดับความรู้ด้านข่าวต่างประเทศของประชาชน

3. พฤติกรรมการ เปิดรับข่าวต่างประเทศทางสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับข่าวต่างประเทศของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 อย่างไรก็ตาม มีเพียงการอ่านข่าวต่างประเทศทางหนังสือพิมพ์เท่านั้น ที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติเกี่ยวกับข่าวต่างประเทศของประชาชน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายในเชิงทฤษฎีและการปฏิบัติได้ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของประชาชนในกรุงเทพมหานครที่เปิดรับข่าวต่างประเทศทางสื่อมวลชน

การวิจัยพบว่า ประชาชนหรือผู้รับสารมีความสัมพันธ์กับระบบสื่อมวลชน และระบบสังคมตามทฤษฎีการจัดลำดับชั้นในสังคม (The Social Categories Theory) ของ บอลส์ ร็อกซ์ และ เดเฟลอร์ (Ball Rokeach, S.J. and De Fleur, M.L.1976) ที่กล่าวว่าบุคคลในสังคมที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน โดยยึดถือ เพศ อายุ รายได้ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นข้อกำหนด จะมีพฤติกรรมการ เปิดรับข่าวสารและปฏิกิริยาตอบสนองต่อการ เปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนคล้าย ๆ กัน นอกจากนั้นผลการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศิริชัย ศิริเกษะ (2525) ที่ศึกษาเกี่ยวกับสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาในเขตเมืองบนชนบท ในเขตคลองหลวง อยุธยา และพบว่า การเปิดรับสื่อมวลชนขึ้นอยู่กับความแตกต่างของค่านิยมสมัยใหม่ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและระดับสถานภาพทางเศรษฐกิจของประชาชน

2. พฤติกรรมการ เปิดรับข่าวสารทางสื่อมวลชนของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ประชาชนที่อ่านหนังสือพิมพ์และฟังวิทยุทุกวันมีประมาณครึ่งหนึ่ง ส่วนสื่อโทรทัศน์มีผู้รับชมทุกวันมากกว่าร้อยละ 77.7 ขณะเดียวกัน ผู้ที่ดูโทรทัศน์ประมาณร้อยละ 58.3 ยังใช้เวลาเปิดรับข่าวสารครั้งละมากกว่า 2 ชั่วโมง โดยผู้ฟังวิทยุในช่วงเวลาที่เท่า ๆ กัน นี้มีเพียงร้อยละ 25.5 และผู้อ่านหนังสือพิมพ์ครั้งละมากกว่า 1 ชั่วโมง มีร้อยละ 18.3 แต่ทั้งผู้อ่านหนังสือพิมพ์ ผู้ฟังวิทยุ และผู้ดูโทรทัศน์ส่วนใหญ่ต่างชอบเปิดรับรายการบันเทิงเหมือนกัน อย่างไรก็ตาม การที่ประชาชนใช้เวลาในการเปิดรับรายการประเภทบันเทิงมากกว่ารายการประเภทอื่น ๆ ก็อาจเนื่องมาจากว่าสื่อมวลชนส่วนใหญ่จะเสนอรายการที่มุ่งเน้นด้านบันเทิงเพื่อผลประโยชน์ด้านการโฆษณาสินค้า เช่นที่ พงษ์มาลัย สีละยูวะ (2532) กล่าวไว้ในงานวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการรับข่าวสารของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ชาวเกษตร ดังนั้น แม้ผู้รับสารสนใจที่จะเปิดรับรายการอื่น ๆ แต่สื่อมวลชนทั้ง 3 ประเภทอาจไม่ได้เสนอรายการที่สนใจนอกเหนือจากรายการบันเทิงได้

3. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวต่างประเทศทางสื่อมวลชนของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

สื่อมวลชนที่มีผู้ชอบติดตามข่าวต่างประเทศมากที่สุด คือ โทรทัศน์ ซึ่งมีมากกว่าร้อยละ 75.3 ส่วนหนังสือพิมพ์และวิทยุมีผู้เปิดรับข่าวต่างประเทศประมาณร้อยละ 16.0 และ 4.5 ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นไปตามที่ เมอร์ริลล์ และโลเวนสไตน์ (John C. Merrill and Ralph L. Lowenstein : 1971) ได้สรุปเกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชนที่จะเป็นแรงผลักดันให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งเลือกรับสื่อ นั้นไว้ว่า ผู้รับข่าวสารแต่ละคนจะหันเข้าหาลักษณะเฉพาะบางอย่างจากสื่อที่จะสนองความต้องการ และทำให้ตนเองเกิดความพึงพอใจ จึงอาจกล่าวได้ว่า แนวของการนำเสนอข่าวต่างประเทศทางสื่อมวลชนนั้น สื่อโทรทัศน์มีข้อได้เปรียบกว่าสื่อหนังสือพิมพ์และสื่อวิทยุ เพราะสามารถส่งสารได้ทั้งคำพูดและภาพ ทำให้ผู้ชมน่าจะเป็นคือนักภาพเหตุการณ์ด้วยตนเอง นอกจากนั้นผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริชัย ศิริเกษะ (2525) ที่ระบุว่า โทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่มีแนวโน้มของการได้รับความนิยมสูงขึ้นอย่างมาก

4. ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับข่าวต่างประเทศที่นำเสนอทางสื่อมวลชน

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์วัดระดับความรู้ด้านข่าวต่างประเทศที่

กำหนดไว้ ประชาชนเกือบครึ่งหนึ่งมีความรู้ด้านข่าวต่างประเทศน้อย ซึ่งตรงกับที่เมอร์ริลล์ และ ร็อลเวงสาคน์ (1971) สรุปเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานของการเปิดรับสื่อไว้ข้อหนึ่งว่า ความอยากรู้ อยากเห็นของมนุษย์ที่แสวงหาจากสื่อมวลชน จะ เริ่มจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวที่สุดไปจนถึงสิ่งที่อยู่ห่างตัวเองมากที่สุด เป็นลำดับ และยังสอดคล้องกับผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เมื่อปี 2511-2512 ที่พบว่าประชากรในเขตเทศบาลส่วนใหญ่รับฟังข่าวในประเทศมากกว่าข่าวต่างประเทศ ขณะเดียวกัน การวิจัยครั้งนี้พบว่าสื่อหนังสือพิมพ์และสื่อโทรทัศน์มีอิทธิพลต่อระดับความรู้ด้านข่าวต่างประเทศของประชาชน แม้นับว่าไม่สูงนัก ส่วนสื่อวิทยุไม่มีผลกระทบต่อความรู้ด้านข่าวต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแอทกินและการ์ราเมน (1983) ที่พบว่า การเปิดรับข่าวต่างประเทศทางโทรทัศน์ช่วยให้เด็กนักเรียนระดับมัธยมศึกษามีความรู้ด้านต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น

สำหรับทัศนคติต่อข่าวต่างประเทศที่นำเสนอทางสื่อมวลชนนั้น ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮีโร (Hero : 1959) ที่พบว่า หนังสือพิมพ์มีส่วนทำให้ประชาชนมีทัศนคติเกี่ยวกับข่าวต่างประเทศแตกต่างกันมากกว่าวิทยุและโทรทัศน์นอกจากนั้น ผลการวิจัยพบว่าประชาชนส่วนใหญ่คือ ประมาณร้อยละ 81.7 มีทัศนคติที่เป็นกลางต่อข่าวต่างประเทศที่นำเสนอทางสื่อมวลชน โดยผู้ที่มีทัศนคติในทางลบและในทางบวกมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 10.0 และ 8.3 ตามลำดับ

5. การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปรด้าน เพศ อายุ การศึกษาอาชีพ และฐานะทางเศรษฐกิจ กับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวต่างประเทศทางสื่อมวลชน

จากการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีการอ่านข่าวต่างประเทศทางหนังสือพิมพ์แตกต่างกัน โดยเพศชายมีแนวโน้มอ่านข่าวต่างประเทศมากกว่าเพศหญิง แต่ผู้หญิงกับผู้ชายไม่มีความแตกต่างกันในการเปิดรับข่าวต่างประเทศทางวิทยุและโทรทัศน์ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สรรค์ระวี คชาชีวะ (2524) ที่พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติกับการเปิดรับสื่อมวลชน (หนังสือพิมพ์)

ทางปัจจัยด้านอายุนั้น พบว่า กลุ่มประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวต่างประเทศทางวิทยุต่างกันคือ กลุ่มที่มีอายุ 41-50 ปี รับฟังข่าวต่างประเทศทางวิทยุมากกว่ากลุ่มอายุ 20-30 ปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพจนมาลย์ สีละฮูวะที่พบว่า ผู้มีอายุระหว่าง 40-49 ปี จะ

เปิดรับหนังสือพิมพ์รายวันในระดับสูงมากกว่าผู้ที่มีอายุต่ำกว่าหรือสูงกว่า แต่ในการเปิดรับข่าวต่างประเทศทางหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ไม่มีความแตกต่างกันในระหว่างกลุ่มอายุที่ต่างกัน

ในด้านการศึกษา พบว่า ประชาชนกลุ่มการศึกษาที่แตกต่างกันมีการอ่านข่าวต่างประเทศทางหนังสือพิมพ์ และการฟังข่าวต่างประเทศทางวิทยุต่างกัน คือ ผู้ที่จบปริญญาตรีขึ้นไปเปิดรับข่าวต่างประเทศทางหนังสือพิมพ์มากกว่าผู้ไม่เคยเรียนเลย ผู้ที่จบระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ผู้จบ ม.1-ม.6 และผู้ที่จบ ป.1-ป.6 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วินัย ทิพย์สุวรรณ (2528) ที่ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของกานัน ผู้ใหญ่บ้าน จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาค่ามัถใช้สื่อประเภทวิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์และภาพยนตร์ ในขณะที่คนมีการศึกษาสูงจะใช้สื่อสิ่งพิมพ์มากกว่า ส่วนผู้ที่จบ ป.1-ป.6 และจบปริญญาตรีขึ้นไปฟังข่าวต่างประเทศทางวิทยุมากกว่าผู้ไม่เคยเรียนเลย ผู้ที่จบอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ และผู้จบม.1-ม.6 แต่การเปิดรับข่าวต่างประเทศทางโทรทัศน์ไม่มีความแตกต่างกันในระหว่างกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ส่วนในด้านอาชีพ พบว่า กลุ่มประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีการเปิดรับข่าวต่างประเทศทางสื่อมวลชนทั้ง 3 ประเภทไม่แตกต่างกัน

สำหรับปัจจัยด้านฐานะทางเศรษฐกิจนั้น พบว่า กลุ่มประชาชนที่มีรายได้สูงอ่านข่าวต่างประเทศทางหนังสือพิมพ์มากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่ำและรายได้ปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงมาลย์ สีละยูวะ (2532) ที่พบว่า รายได้จะมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับหนังสือพิมพ์รายวัน โดยผู้ที่มีรายได้สูงจะเปิดรับหนังสือพิมพ์รายวันในระดับสูง และผู้ที่มีรายได้ต่ำจะเปิดรับหนังสือพิมพ์รายวันในระดับต่ำ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริชัย ศิริกาษะ (2525) ที่พบว่า ผู้ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจระดับสูงจะเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์รายวันในอัตราที่สูงกว่าผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจในระดับต่ำ แต่ประชาชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันมีการเปิดรับข่าวต่างประเทศทางวิทยุและโทรทัศน์ไม่แตกต่างกัน

6. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวต่างประเทศทางสื่อมวลชนกับระดับความรู้ด้านข่าวต่างประเทศ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับระดับความรู้ด้านข่าวต่างประเทศ พบว่า ตัวแปรด้านการอ่านข่าวต่างประเทศทางหนังสือพิมพ์และการดูข่าวต่างประเทศทางโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ด้านข่าวต่างประเทศของประชาชนในกรุงเทพมหานคร กล่าวคือ ผู้เปิดรับข่าวต่างประเทศทางหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์มากจะมีความรู้ด้านข่าวต่างประเทศมากตามไปด้วย ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า สื่อหนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนที่ผู้รับสารต้องให้ความสนใจที่จะเปิดรับความรู้มากกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ กล่าวคือ ผู้รับสารต้องชวนชวยหาหนังสือพิมพ์มาอ่าน และเลือกอ่านคอลัมน์ที่ต้องการรับรู้โดยเฉพาะ ขณะเดียวกันหนังสือพิมพ์จะให้รายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับข่าวต่างประเทศได้มากกว่า และให้ความกระจ่างชัดของตัวบุคคล สถานที่เกิดเหตุ และความสำคัญของข่าวมากกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ วิทยเป็นลักษณะเด่นของหนังสือพิมพ์นั่นเอง ส่วนสื่อโทรทัศน์อาจช่วยส่งเสริมความรู้ ในด้านที่เป็นสื่อที่ทั้งภาพและเสียง จึงช่วยเพิ่มความน่าสนใจ และความง่ายในการจดจำเรื่องราวได้ดี ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของวินัย ทิพย์สุวรรณ (2528) ที่พบว่า คนที่มีการศึกษาสูงหรือมีความรู้กว้างขวางมักชอบแสวงหาข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ เพราะเป็นผู้ที่สามารถเข้าใจเนื้อหาละเอียดได้ จึง เป็นไปได้ว่าผู้ชอบเปิดรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์จะมีความรู้ด้านข่าวต่างประเทศมากกว่าผู้เปิดรับข่าวต่างประเทศจากสื่อประเภทอื่น ๆ

7. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวต่างประเทศทางสื่อมวลชนกับทัศนคติเกี่ยวกับข่าวต่างประเทศ

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับทัศนคติเกี่ยวกับข่าวต่างประเทศ พบว่า ตัวแปรด้านการอ่านข่าวต่างประเทศทางหนังสือพิมพ์มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับข่าวต่างประเทศ กล่าวคือ ผู้ที่เปิดรับข่าวต่างประเทศทางหนังสือพิมพ์มากจะมีทัศนคติที่ดีจากการรับข่าวต่างประเทศ ซึ่งอาจเนื่องมาจาก ผู้ที่เปิดรับข่าวต่างประเทศทางหนังสือพิมพ์มากจะมีความรู้ความเข้าใจในสถานการณ์ระหว่างประเทศได้ เป็นอย่างดี และสามารถยอมรับความเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมได้ดีกว่าผู้ที่อ่านข่าวต่างประเทศทางหนังสือพิมพ์ด้วย ทั้งยังมองเห็นว่า ความรอบรู้ในสถานการณ์ระหว่างประเทศจะช่วยให้เข้าใจหรือตระหนักถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในภายหน้าได้ดียิ่งขึ้น งานวิจัยนี้จึงสอดคล้องกับผลงานวิจัยของเฟลิป คอร์เซนนี่, แวนดา เดล โทโร และ เจมส์ กันดิโน (Felipe Korzeny, Wanda del Toro and James Gandino :

1983) ที่พบว่า การเปิดรับข่าวสารต่างประเทศจากหนังสือพิมพ์มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับข่าวต่างประเทศ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. การเปิดรับข่าวต่างประเทศจากสื่อมวลชนขึ้นอยู่กับลักษณะทางประชากรศาสตร์ของประชาชน ดังนั้นการเผยแพร่ข่าวต่างประเทศจึงควรคำนึงถึงกลุ่มประชาชนที่มีปริมาณการเปิดรับข่าวต่างประเทศมากที่สุด เพื่อให้การเผยแพร่ข่าวต่างประเทศทางสื่อมวลชนเกิดผลประโยชน์มากขึ้น แต่ในเวลาเดียวกัน สื่อมวลชนแต่ละประเภทควรนำข้อได้เปรียบตามลักษณะของสื่อ นั้น มาเป็นสิ่งจูงใจให้ประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ที่แตกต่างกันเพิ่มความสนใจที่จะเปิดรับข่าวต่างประเทศจากสื่อ นั้นมากขึ้น
2. สื่อหนังสือพิมพ์และสื่อวิทยุควรพัฒนาและปรับปรุงการนำเสนอข่าวต่างประเทศ เพื่อให้ประชาชนหันมาเปิดรับข่าวต่างประเทศจากสื่อสองชนิดนี้เพิ่มมากขึ้น เฉพาะอย่างยิ่งในกรณีสื่อโทรทัศน์กำลังได้รับความนิยมมากกว่าสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ
3. จากผลการวิจัยพบว่า การเปิดรับข่าวต่างประเทศทางหนังสือพิมพ์มีอิทธิพลต่อความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับข่าวต่างประเทศของประชาชน บรรณาธิการหรือสำนักพิมพ์ที่หาหน้าที่ตรวจสอบคัดเลือกข่าวสารต่างประเทศจึงต้องเข้มงวดด้านมาตรฐานเกี่ยวกับการเลือกและรายงานข่าว เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบรายงานเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ระหว่างประเทศที่ถูกต้องเที่ยงตรง ซึ่งจะทำให้ผู้รับสารมีความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับข่าวต่างประเทศที่มั่นคงเคลื่อนจากข้อเท็จจริงและสมมุติ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความต้องการ แรงจูงใจ และความคาดหวังของประชาชนในการเปิดรับข่าวต่างประเทศทางสื่อมวลชนแต่ละประเภท เพื่อนำมาพิจารณาการมีที่บุคคลแสวงหาหรือหลีกเลี่ยง

เสียงการเปิดรับสารจากสื่ออื่นๆ

2. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของผู้เปิดรับข่าวต่างประเทศจากสื่อมวลชน เพื่อเปรียบเทียบกับการคัดเลือกข่าวของบรรณาธิการข่าวต่างประเทศของสื่อมวลชนว่ามีความสอดคล้องสัมพันธ์กันหรือไม่

3. ควรมีการศึกษาตัวชี้วัดเกี่ยวกับข่าวต่างประเทศที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้น เช่น รายการเฉพาะเกี่ยวกับการเสนอรายงานสถานการณ์ระหว่างประเทศหรือการวิเคราะห์ข่าวต่างประเทศของสถานีโทรทัศน์แต่ละช่อง และคอลัมน์ด้านสถานการณ์ระหว่างประเทศของหนังสือพิมพ์ระดับชาติแต่ละฉบับ ซึ่งอาจแสดงให้เห็นผลการวิจัยที่แตกต่างกันไป

4. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร เพราะฉะนั้นผลการวิจัยจึงไม่สามารถจะนำไปใช้ในจังหวัดอื่น ๆ ได้โดยตรง หากต้องการค่าตอบแทนอันน้อยสำหรับแต่ละจังหวัด ควรวิจัยในเรื่องเดียวกันนั้นในจังหวัดอื่น ๆ เพื่อนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบหาข้อสรุป โดยเฉพาะในจังหวัดที่สื่อโทรทัศน์ยังมีแพร่หลายเหมือนในเขตกรุงเทพมหานคร